

Innovaatiotoiminta 2006

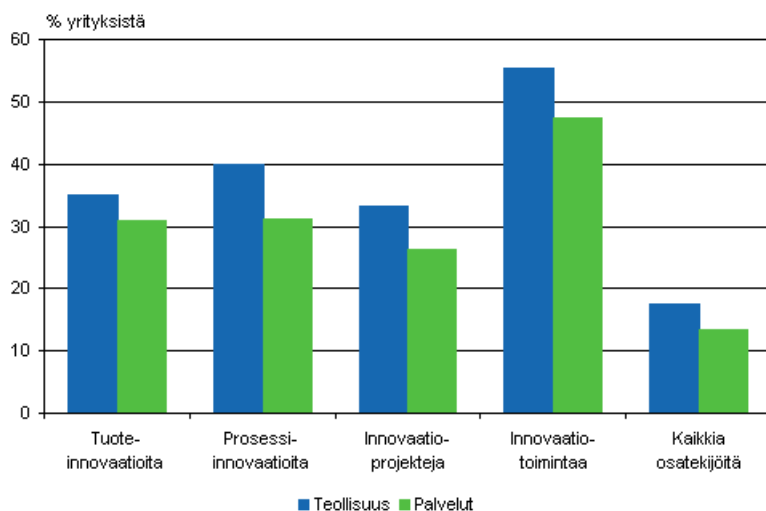
Yrityksillä innovaatiotoimintaa aiempaa yleisemmin

Vuosina 2004–2006 tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa harjoitti kaikkiaan 51 prosenttia yrityksistä. Teollisuudessa innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuus oli 55 prosenttia ja palveluissa 47 prosenttia. Valtaosa innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä ilmoitti tehneensä tuote- tai prosessi-innovaatioita. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemään tutkimukseen yritysten innovaatiotoiminnasta. Tutkimus kattoi vähintään 10 henkilöä työllistävät yritykset teollisuudessa (ml. kaivostoiminta sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuolto) ja eräillä palvelualoilla.

Yritykset ilmoittivat nyt tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa yleisemmin kuin edellisellä tutkimusperiodilla vuosina 2002–2004, jolloin innovaatiotoimintaa harjoittaneiden osuus oli 43 prosenttia ja tuote- tai prosessi-innovaatioita tehneiden osuus 39 prosenttia yrityksistä.

Innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tavara tai palvelu tai yrityksen käyttöönotettava uusi tai olennaisesti parannettu prosessi. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiksi yrityksiksi on laskettu innovaatioita tehneiden yritysten lisäksi ne, joilla oli ollut innovaatioiden kehittämiseen tähtäviä, joko edelleen tarkastelujakson jälkeen jatkuneita tai jo tarkastelujaksolla keskeytyneitä projekteja.

Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa ja palveluissa 2004–2006, osuus yrityksistä

Teollisuuden toimialoista innovaatiotoiminta oli vuosina 2004–2006 yleisintä kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistuksessa ja tietokoneiden ja tietoliikennevälineiden valmistuksessa. Näillä toimialoilla kolmella neljästä yrityksestä oli ollut innovaatiotoimintaa. Palvelualoista innovaatiotoiminta oli yleisintä teknisessä

testauksessa ja analysoinnissa, missä 80 prosenttia yrityksistä ilmoitti harjoittaneensa innovaatiotoimintaa vuosina 2004–2006. Tietojenkäsittelypalvelussa innovaatiotoimintaan harjoittaneiden osuus oli 74 prosenttia.

Kaikkiaan 58 prosentilla innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä oli ollut innovaatiotoimintaan (tuote- ja prosessi-innovaatioiden kehittämiseen) liittyvää yhteistyötä. Yleisimmin yhteistyökumppaneina olivat laite- ja materiaalitoimittajat sekä asiakkaat ja konserniin kuuluvilla yrityksillä oman konsernin muut yritykset. Lähes kaikilla yhteistyötä tehneistä oli yhteistyökumppaneita kotimaassa, yli puolella oli kumppaneita muissa Euroopan maissa, joka viidennellä Yhdysvalloissa ja noin joka kymmenennellä innovaatioyhteistyötä tehneistä oli yhteistyökumppaneita Kiinassa.

Innovaatiokäsite laajennetaan koskemaan myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita

Innovaatiotutkimuksessa käytetty käsitteistö on aiemmin kattanut vain tuote- ja prosessi-innovaatiot, mutta käsitteistöuudistuksen myötä innovaatiot kattavat myös nk. ei-teknologiset innovaatiot. Tuote- ja prosessi-innovaatioiden sekä näihin liittyneiden projektien ja toimien lisäksi innovaatiotutkimuksessa tiedusteltiin näin ollen nyt ensimmäistä kertaa yritysten organisaatio- ja markkinointi-innovaatioista.

Kaikkiaan 34 prosenttia yrityksistä ilmoitti tehneensä organisaatioinnovaatioita vuosina 2004–2006; teollisuudessa osuus oli 32 prosenttia ja palveluissa hieman korkeampi, 36 prosenttia. Markkinointi-innovaatioita teki noin 28 prosenttia yrityksistä; teollisuudessa 27 ja palveluissa 28 prosenttia.

Mikäli innovaatiotoimintaan lasketaan mukaan tuote- ja prosessi-innovaatiot ja näihin liittyneet projektit sekä markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot, innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuus oli 57 prosenttia tarkasteltujen toimialojen vähintään 10 henkilöä työllistävästä yrityksistä vuosina 2004–2006.

Sisälllys

Taulukot

Taulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä.....	4
Taulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä.....	5
Taulukko 3. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin merkityksen mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	6
Taulukko 4. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	7
Taulukko 5. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	8
Taulukko 6. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä.....	8
Taulukko 7. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä.....	9

Kuviot

Kuvio 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä.....	10
Kuvio 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa toimialoittain 2004–2006, osuus yrityksistä.....	10
Kuvio 3. Innovaatiotoiminnan yleisyys palveluissa toimialoittain 2004–2006, osuus yrityksistä.....	11
Kuvio 4. Innovaatiotoimintaan liittyvää yhteistyötä tehneet henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	11
Kuvio 5. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö kumppanin mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	12
Kuvio 6. Innovaatiotoimintaan liittyvää yhteistyötä harjoittaneet yritykset kumppanin sijaintipaikan mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	12
Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2006.....	13

Taulukot

Taulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä

	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatioprojekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Yhteensä	8221	33,0	35,6	46,4	29,8	51,4	15,5
Teollisuus yhteensä¹	4224	34,9	39,9	50,4	33,2	55,4	17,6
10 - 19	1554	23,2	27,3	35,8	19,7	40,1	9,3
20 - 49	1465	37,1	40,9	52,3	32,2	58,5	17,2
50 - 99	565	35,0	46,0	58,1	39,2	62,0	17,6
100 - 249	375	50,8	54,9	69,0	52,9	73,7	26,9
250 - 499	140	60,7	65,7	76,6	70,2	81,4	46,7
500 -	126	78,9	81,5	89,0	85,8	95,3	65,9
Palvelut yhteensä	3996	30,9	31,1	42,1	26,2	47,3	13,3
10 - 19	1913	27,2	26,9	36,9	22,8	41,8	11,1
20 - 49	1296	33,7	32,0	44,2	25,2	49,2	13,4
50 - 99	375	32,1	32,4	46,2	27,0	50,5	12,2
100 - 249	254	29,4	38,0	48,8	36,0	56,7	13,9
250 - 499	83	51,4	60,7	66,2	58,2	71,5	40,3
500 -	75	55,9	58,7	71,2	57,8	77,9	40,2

1) Sisältää kaivostoiminnan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollon.

Taulukko 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä

	Yritysten lukumäärä	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Yhteensä	8221	33,0	35,6	46,4	29,8	51,4	15,5
Teollisuus yhteensä	4224	34,9	39,9	50,4	33,2	55,4	17,6
Kaivostoiminta	52	6,1	32,9	32,9	17,6	35,8	6,1
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	350	50,3	48,1	61,6	36,4	63,4	26,6
Tekstiilien valmistus	69	37,5	42,7	51,5	42,7	56,7	27,0
Vaatteiden valmistus	76	34,9	36,5	44,7	21,6	51,4	0,0
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	28	35,2	4,3	35,2	4,3	35,2	4,3
Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	300	29,6	39,6	45,5	25,1	48,5	14,0
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	76	42,2	48,5	60,2	47,6	70,2	22,3
Kustantaminen ja painaminen	373	18,5	34,2	40,0	24,5	43,4	9,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	110	51,2	45,6	65,4	58,1	77,1	28,0
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	186	51,1	55,5	65,5	47,3	69,1	31,5
Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	161	39,1	35,5	52,3	39,1	54,3	16,7
Metallien jalostus	64	27,3	34,4	36,1	30,7	49,0	16,1
Metallituotteiden valmistus	824	22,2	34,9	40,7	25,8	47,5	10,8
Koneiden ja laitteiden valmistus	564	45,7	39,2	55,7	37,4	63,1	21,6
Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	148	55,7	51,0	66,8	45,1	68,9	26,5
Tietokoneiden ja tietoliikennevälineiden valmistus	85	65,3	52,9	75,7	57,2	75,7	33,4
Instrumenttien valmistus	117	62,0	33,2	63,4	40,5	67,8	28,4
Autojen valmistus	71	43,9	55,0	55,0	49,8	57,5	42,3
Muu kulkuneuvojen valmistus	84	19,2	26,6	35,5	22,5	39,9	9,2
Muu valmistus	256	35,0	43,4	52,3	35,7	56,7	18,4
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	165	13,4	34,3	40,6	26,7	44,9	7,2
Veden puhdistus ja jakelu	65	4,6	40,8	40,8	11,5	50,0	0,0
Palvelut yhteensä	3996	30,9	31,1	42,1	26,2	47,3	13,3
Tukkukauppa	1324	36,4	33,8	48,6	24,8	53,3	11,5
Liikenne	1202	12,1	20,5	24,4	13,9	28,9	4,5
Posti- ja teleliikenne	120	46,0	56,0	61,5	45,0	70,6	34,0
Pankkitoiminta	282	30,6	23,4	36,1	17,4	44,7	6,9
Vakuutustoiminta	62	37,0	30,8	38,6	27,4	42,3	20,5
Rahoitusta palveleva toiminta	74	58,9	51,1	63,0	35,4	65,7	31,4
Tietojenkäsittelypalvelu	445	64,0	48,6	70,1	56,7	73,7	37,4
Tekninen palvelu	452	20,1	27,0	35,5	28,1	43,1	10,2
Tekninen testaus ja analysointi	35	70,5	54,9	80,3	70,5	80,3	45,1

Taulukko 3. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin merkityksen mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

	Yhteistyökumppanin merkitys			
	Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei yhteistyötä
	%	%	%	%
Kaikki yritykset				
Oman konsernin yritykset ¹	23,4	19,3	12,7	44,6
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	11,4	22,9	16,2	49,5
Asiakkaat	16,4	23,8	12,4	47,4
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	2,4	12,4	20,8	64,4
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	3,0	11,8	22,3	62,9
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	4,3	13,2	18,5	64,0
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	3,3	8,1	16,4	72,1
Teollisuus²				
Oman konsernin yritykset	22,5	22,3	15,8	39,4
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	11,7	26,2	16,8	45,3
Asiakkaat	17,8	24,0	14,3	43,9
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	2,2	11,4	23,8	62,6
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	3,2	14,2	23,5	59,1
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	5,5	17,0	18,9	58,7
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	3,3	9,7	18,1	69,0
Palvelut				
Oman konsernin yritykset	24,3	16,1	9,5	50,2
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	11,1	18,7	15,5	54,7
Asiakkaat	14,7	23,6	10,0	51,7
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	2,7	13,6	17,0	66,6
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	2,7	8,7	20,9	67,7
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	2,9	8,5	18,0	70,6
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	3,4	6,1	14,4	76,1

1) Konsernit ja konserniin kuuluvat yritykset (myös teollisuudessa ja palveluissa).

2) Sisältää kaivostoiminnan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollon.

Taulukko 4. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

	Yhteistyökumppanin sijaintipaikka						
	Suomi	Muu Eurooppa	Yhdysvallat	Kiina	Intia	Muu	Yhteistyötä
	%	%	%	%	%	%	%
Kaikki yritykset							
Oman konsernin yritykset ¹	37,7	25,5	8,5	3,0	1,1	3,5	55,4
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	42,7	18,8	6,0	2,7	1,4	2,3	50,5
Asiakkaat	47,5	18,6	6,4	3,0	1,6	5,9	52,6
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	28,5	15,8	4,6	2,8	1,3	2,8	35,6
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	35,2	7,2	2,0	0,6	0,2	0,7	37,1
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	35,7	4,8	1,3	0,2	0,1	0,4	36,0
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	27,3	3,6	0,8	0,0	0,0	0,3	27,9
Teollisuus²							
Oman konsernin yritykset	44,4	28,0	8,0	4,2	1,1	3,5	60,6
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	47,5	21,9	5,9	3,6	1,5	1,7	54,7
Asiakkaat	48,7	23,2	7,5	3,0	1,7	7,1	56,1
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	29,3	16,7	4,3	3,4	1,2	3,5	37,4
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	39,2	8,2	1,8	0,3	0,4	0,8	40,9
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	41,1	5,2	0,8	0,3	0,1	0,7	41,3
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	30,6	4,4	0,6	0,1	0,1	0,5	31,0
Palvelut							
Oman konsernin yritykset	30,5	22,9	9,0	1,8	1,2	3,5	49,8
Laitteiden, materiaalien, komponenttien tai atk-ohjelmistojen toimittajat	36,6	15,0	6,2	1,5	1,3	3,1	45,3
Asiakkaat	45,9	12,9	5,1	3,1	1,5	4,4	48,3
Kilpailijat tai toimialan muut yritykset	27,5	14,8	5,0	1,9	1,5	2,1	33,4
Konsulttiyritykset, kaupalliset laboratoriot tai yksityiset tutkimuslaitokset	30,3	6,0	2,4	1,0	0,0	0,6	32,3
Yliopistot ja ammattikorkeakoulut	29,0	4,3	1,8	0,0	0,0	0,1	29,4
Julkiset tai yksityiset voittoa tavoittelemattomat tutkimuslaitokset	23,2	2,7	1,1	0,0	0,0	0,0	23,9

1) Konsernit ja konserniin kuuluvat yritykset (myös teollisuudessa ja palveluissa).

2) Sisältää kaivostoiminnan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollon.

Taulukko 5. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö yhteistyökumppanin sijaintipaikan ja henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004-2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

	Yritysten lukumäärä	Yhteistyötä tehneet	Yhteistyökumppanin sijaintipaikka					
			Suomi	Muu Eurooppa	Yhdysvallat	Kiina	Intia	Muut
			%	%	%	%	%	%
Yhteensä	4229	57,7	57,3	32,9	12,7	7,3	3,7	9,2
Teollisuus yhteensä¹	2340	61,6	61,0	36,8	13,5	8,5	3,7	10,5
10 - 19	623	52,3	51,5	23,6	5,9	4,6	1,6	6,6
20 - 49	856	58,6	58,6	27,9	10,1	6,1	3,3	9,1
50 - 99	350	66,4	65,8	39,3	11,4	7,6	2,4	3,8
100 - 249	276	63,6	60,9	57,0	21,2	14,2	5,4	16,3
250 - 499	114	81,1	81,1	65,6	32,5	15,3	6,5	24,3
500 -	120	94,9	93,9	89,0	47,5	28,6	13,7	33,5
Palvelut yhteensä	1889	52,9	52,8	28,0	11,7	5,8	3,7	7,6
10 - 19	801	55,8	55,8	26,3	13,3	7,9	5,6	10,6
20 - 49	638	46,0	46,0	25,0	8,0	3,9	1,6	3,3
50 - 99	189	50,7	50,7	23,0	10,7	2,9	2,7	5,0
100 - 249	144	51,3	49,5	35,0	13,9	4,6	1,5	7,8
250 - 499	59	76,9	76,9	56,9	26,5	12,3	11,9	15,9
500 -	58	76,6	76,6	51,8	13,1	4,7	2,4	13,0

1) Sisältää kaivostoiminnan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollon.

Taulukko 6. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004-2006, osuus yrityksistä

	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatiotoimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä ¹
						%
Yhteensä	8221	33,8	27,6	41,9	57,0	9,8
Teollisuus yhteensä²	4224	32,1	27,4	41,3	59,9	10,0
10 - 19	1554	18,4	20,1	29,0	45,5	4,3
20 - 49	1465	33,9	26,8	42,4	62,3	9,0
50 - 99	565	39,4	32,3	47,3	66,6	11,1
100 - 249	375	41,9	34,2	52,2	77,9	16,9
250 - 499	140	60,9	44,6	70,0	83,0	28,0
500 -	126	84,7	64,7	89,2	98,2	48,3
Palvelut yhteensä	3996	35,6	27,7	42,6	53,9	9,5
10 - 19	1913	30,4	22,3	36,3	48,0	7,0
20 - 49	1296	35,7	30,3	44,2	54,2	10,7
50 - 99	375	43,3	33,8	50,8	62,7	8,6
100 - 249	254	42,9	34,2	52,9	67,7	10,3
250 - 499	83	66,9	48,5	71,5	77,6	31,8
500 -	75	68,6	44,7	70,4	82,9	29,2

1) Yrityksellä sekä tuote- että prosessi-innovaatioita ja näihin liittyneitä hankkeita sekä markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita.

2) Sisältää kaivostoiminnan sekä sähkö-, kaasu- ja vesihuollon.

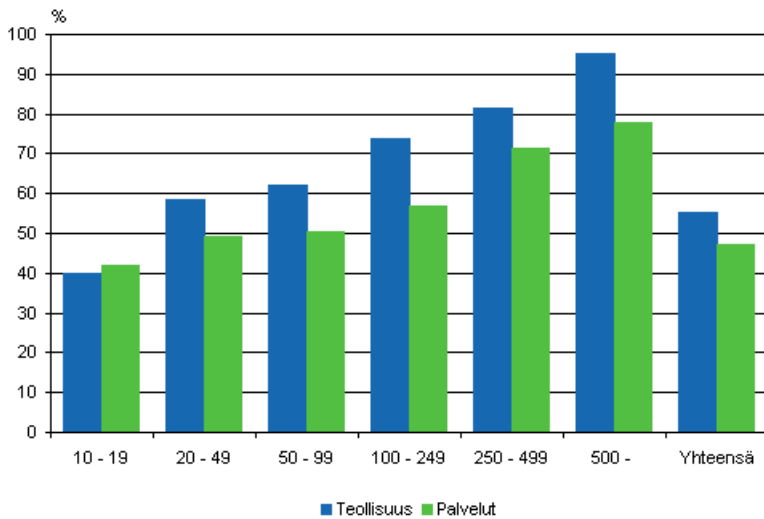
Taulukko 7. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä

	Yritysten lukumäärä	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio-toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä ¹
		%	%	%	%	%
Yhteensä	8221	33,8	27,6	41,9	57,0	9,8
Teollisuus yhteensä	4224	32,1	27,4	41,3	59,9	10,0
Kaivostoiminta	52	43,8	14,5	49,9	52,7	6,1
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	350	31,4	42,4	51,4	67,8	14,7
Tekstiilien valmistus	69	20,1	32,6	39,3	61,9	9,9
Vaatteiden valmistus	76	32,2	28,3	45,6	62,0	0,0
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	28	4,3	32,4	32,4	51,4	4,3
Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	300	23,7	31,1	39,6	52,9	8,6
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus	76	39,5	31,0	49,0	75,1	14,8
Kustantaminen ja painaminen	373	25,3	23,5	35,2	48,9	4,5
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	110	34,5	41,2	48,5	78,2	14,8
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	186	43,4	33,4	49,3	74,0	23,7
Ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	161	31,2	29,6	42,6	59,7	8,0
Metallien jalostus	64	32,6	12,6	34,4	49,0	7,4
Metallituotteiden valmistus	824	25,3	14,8	29,9	51,0	5,2
Koneiden ja laitteiden valmistus	564	39,5	32,3	47,0	68,6	15,5
Muu sähkökoneiden ja -laitteiden valmistus	148	53,5	31,7	53,5	73,6	15,6
Tietokoneiden ja tietoliikennevälineiden valmistus	85	64,7	45,0	75,2	82,7	12,5
Instrumenttien valmistus	117	37,6	48,0	52,1	71,2	18,7
Autojen valmistus	71	38,0	23,6	41,3	57,5	20,3
Muu kulkuneuvojen valmistus	84	27,5	21,9	33,7	44,3	5,7
Muu valmistus	256	28,8	27,1	39,5	59,0	6,4
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	165	31,2	12,6	31,2	45,5	5,1
Veden puhdistus ja jakelu	65	18,5	16,2	30,0	54,6	0,0
Palvelut yhteensä	3996	35,6	27,7	42,6	53,9	9,5
Tukkukauppa	1324	38,9	35,6	47,8	60,4	8,6
Liikenne	1202	20,0	12,7	25,2	34,1	3,5
Posti- ja teleliikenne	120	50,0	52,2	61,7	70,6	32,9
Pankkitoiminta	282	43,0	31,0	51,8	59,9	4,7
Vakuutustoiminta	62	42,3	20,5	42,3	52,9	12,7
Rahoitusta palveleva toiminta	74	69,5	58,9	72,2	76,2	31,4
Tietojenkäsittelypalvelu	445	58,9	43,8	66,7	78,5	22,9
Tekninen palvelu	452	29,0	15,5	33,4	49,8	6,8
Tekninen testaus ja analysointi	35	45,1	32,4	54,9	80,3	22,5

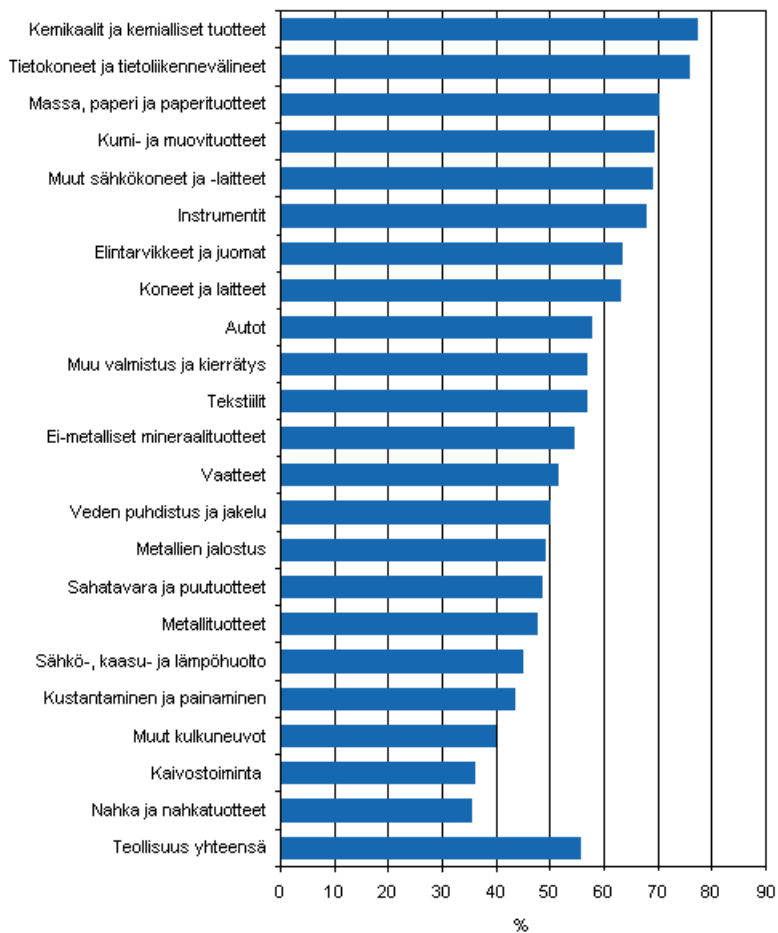
1) Yrityksellä sekä tuote- että prosessi-innovaatioita ja näihin liittyneitä hankkeita sekä markkinointi- ja organisaatioinnovaatioita.

Kuviot

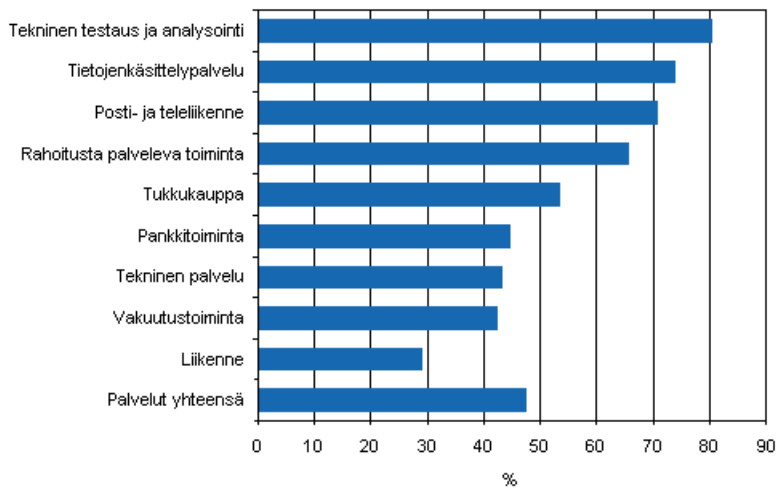
Kuvio 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus yrityksistä

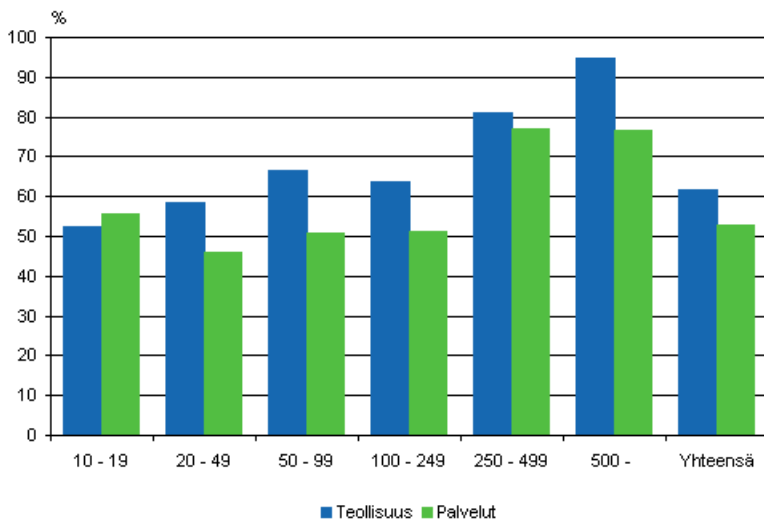
Kuvio 2. Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa toimialoittain 2004–2006, osuus yrityksistä

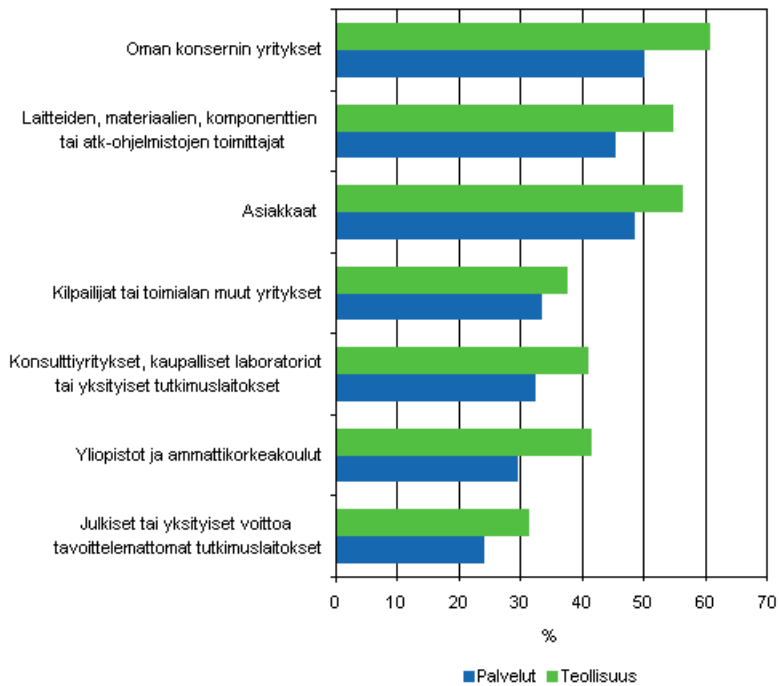
Kuvio 3. Innovaatiotoiminnan yleisyys palveluissa toimialoittain 2004–2006, osuus yrityksistä

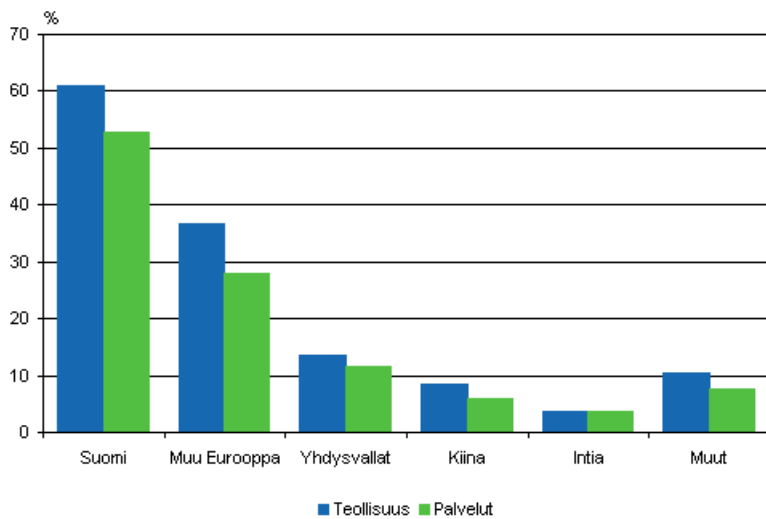
Kuvio 4. Innovaatiotoimintaan liittyvää yhteistyötä tehneet henkilöstön suuruusluokan mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Kuvio 5. Innovaatiotoimintaan liittyvä yhteistyö kumppanin mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Kuvio 6. Innovaatiotoimintaan liittyvää yhteistyötä harjoittaneet yritykset kumppanin sijaintipaikan mukaan 2004–2006, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Laatuseroste: Innovaatiotoiminta 2006

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto sisältää tietoja yritysten tuote- ja prosessi-innovaatioiden yleisyydestä ja tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvästä innovaatiotoiminnasta (ml. innovaatioyhteistyö ja innovaatioiden vaikutukset) sekä yritysten käyttöönottamien markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyydestä (ml. mm. niiden vaikutukset). Innovaatiotoiminnan laajuutta ja luonnetta kuvataan muun muassa yritysten suuruusluokan ja toimialan mukaan. Tiedot on kerätty vähintään kymmenen henkilöä työllistävilta yrityksiltä.

Innovaatiotutkimus 2006 on osa Eurostatin koordinoimaa EU:n jäsenmaiden yhteishanketta, Community Innovation Survey (CIS2006).

Tietoja käyttävät muun muassa viranomaiset ja tutkijat niin innovaatiotoiminnan laajuuden ja luonteen analysoinnissa kuin innovaatiopolitiikan taustamateriaalina. Tietoja käytetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

1.2 Keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tiedonantajat sekä tietojen kerääjä

Innovaatiotutkimuksen keskeisiä käsitteitä ovat innovaatio ja innovaatiotoiminta. Innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tuote (tavara tai palvelu). Innovaatioita ovat myös yrityksen käyttöönottamien uudet tai olennaisesti parannetut prosessit, kuten tuotantomenetelmät, logistiikkajärjestelmät ja jakelumenetelmät. Innovaatiotoiminnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tuottavat tai joiden tavoitteena on tuottaa uusia tai parannettuja tuotteita tai prosesseja eli innovaatioita. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiksi yrityksiksi on laskettu innovaatioita tehneiden yritysten lisäksi ne, joilla oli ollut innovaatioiden kehittämiseen tähtäviä, joko edelleen tarkastelujakson jälkeen jatkuneita tai jo tarkastelujaksolla keskeytyneitä projekteja.

Innovaatiotutkimuksen innovaatiokäsite on käsitteistöuudistuksen myötä laajennettu kattamaan tuote- ja prosessi-innovaatioiden lisäksi myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot. Niillä tarkoitetaan uusia markkinointi- ja organisatorisia menetelmiä, jotka yritys on ottanut käyttöön ja joita yritys ei ole aiemmin käyttänyt tai jotka olennaisesti eroavat yrityksen aiemmin käyttämistä menetelmistä. Tietoja markkinointi- ja organisaatioinnovaatioista kerättiin nyt ensimmäistä kertaa, ja tulokset raportoidaan erillisinä tuote- ja prosessi-innovaatioista ja niihin liittyneestä innovaatiotoiminnasta.

Keskeiset käsitteet perustuvat OECD:n ja Eurostatin määritelmiin.

Toimialajaottelu perustuu Tilastokeskuksen luokitukseen Toimialaluokitus 2002 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2002).

Innovaatiotutkimuksen kohteena on aina kolmen vuoden ajanjakso; tutkimuksen kvalitatiiviset tiedot kerätään kattaen koko kolmen vuoden periodi, mutta tutkimuksen kvantitatiiviset tiedot (kuten tuoteinnovaatioiden liikevaihto-osuus) kysytään ainoastaan tutkimusperiodin viimeisimmältä vuodelta eli tutkimuksen tilastovuodelta. Nyt tutkimuskohteena oli yritysten innovaatiotoiminnan laajuus ja luonne vuosina 2004-2006.

Tilastoyksikkö on yritys, joissakin tapauksissa konserni tai konsernin Suomessa toimiva osa. Tietojen kerääjä on Tilastokeskus.

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tuotanto perustuu tilastolakiin (280/2004). Euroopan Unionin asetukset edellyttävät osaltaan kyseessä olevien tietojen keruuta (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (No 1608/2003/EC) ja EU:n komission implementointiasetus (No 1450/2004)).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukko oli vähintään kymmenen henkilön yritykset seuraavilta toimialoilta (Toimialaluokitus 2002):

- Mineraalien kaivu (C)

- Teollisuus (D)
- Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto (E)
- Tukkukauppa (51)
- Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (60–64)
- Rahoitustoiminta (65–67)
- Tietojenkäsittelypalvelu (72)
- Tekninen palvelu (742)
- Tekninen testaus ja analysointi (743)

Otantakehikkona käytettiin Tilastokeskuksen yritysrekisteriin perustuvaa tietokantaa. Tutkimukseen sisällytettiin kaikki otantakehikon vähintään 250 henkilöä työllistävät yritykset. Alle 250 henkilön yrityksistä tehtiin yksinkertainen satunnaisotos, jonka ositteina olivat yrityksen henkilöstön suuruusluokka ja toimiala.

Tutkimuksen tiedot kerättiin postikyselynä Eurostatin kehittämän mallin mukaan laaditulla lomakkeella. Myös sähköinen lomake oli käytössä. Kyselyn vastausprosentti oli noin 75.

Tietoja tarkistettiin ja korjattiin pyytämällä lisätietoja yrityksistä ja vertaamalla aineistoa aiempien innovaatiokyselyjen tietoihin, tutkimus- ja kehittämistoimintatilastoon sekä Tilastokeskuksen muihin yritystilastoihin.

Kyselyn tiedot korotettiin otososion osalta perusjoukon tasolle otoskehikon yritysten lukumäärän ja vastanneiden yritysten lukumäärän suhteella. Konsernien ja yritysten, joiden osuus toimialan vastanneiden liikevaihdosta oli yli puolet, kerroin sai arvon yksi.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Innovaatio ja innovaatiotoiminta on mahdollista määritellä vain yleiselle tasolla. Koska innovaatiotutkimus perustuu yrityksen omaan tulkintaan annetuista määritelmistä otantavirheen ohella mittausvirheen mahdollisuus on olemassa. Mahdollisen mittausvirheen laajuudesta ei kuitenkaan voida antaa tarkkaa arviota.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tutkimuksen tulokset valmistuivat EU-regulaation määräajassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla; julkistus (ml. keskeiset tiedot innovaatiotoiminnan yleisyydestä sekä tuote- ja prosessi-innovaatioiden kehittämiseen liittyneestä innovaatioyhteistyötä) helmikuu 2008, laajempi julkaiseminen (kaikki tulokset) kevät 2008. Lisäksi Eurostat julkaisee kansainvälisiä vertailuja.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvät tiedot ovat vertailukelpoisia edellisen innovaatiotutkimuksen (CIS4) vastaavien tietojen kanssa, mutta ne eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia kaikkiin CIS4-tutkimusta edeltäneisiin innovaatiotutkimuksiin johtuen mm. määritelmiin, kysymyksenasetteluihin ja kohdejoukkorajauksiin tehdyistä muutoksista.

Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioista tiedusteltiin yrityksiltä nyt ensimmäistä kertaa, joten vertailukelpoista tietoa ei ole saatavissa aiemmilta tutkimusperiodeilta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Käytetyt määritelmät ja rajaukset kuvataan tilastotietojen ohessa ja näillä internetsivuilla.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tiede, teknologia ja tietoyhteiskunta 2008

Lisätietoja

Mervi Niemi (09) 1734 3263
Vastaava tilastojohtaja:
Kaija Hovi

iede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: *www.tilastokeskus.fi/palaute*

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4380 (pdf)
ISBN 978-952-467-785-1 (pdf)